

Jorstand. Rige saar tidt, som denne Betegnelse fremkommer, lige saa tidt skal jeg tillade mig at protestere derimod. De Samfund, som der her er Tale om, ere ikke kristne Samfund; det er verdslige Samfund, der ere afpælede med verdslige Grændser og ere af verdslig Besskaffenhed. Det er ikke Menighedens Sag for nærværende Tid at lønne Præsterne, taget i kristelig Jorstand; hvis det var det, saa skulde jeg være den Sidste til at flaa nogen anden Lovregel fast over for saadanne Menigheder end den, at de skulde være fuldstændig frie i deres Foretagender der over for; men Sagen er den, at dette ikke er Tilfældet. Naar man har brugt dette Ord: Menighed, saa har man i længere Tid i Forhold til Ordets egentlige Begreb misbrugt det, og, naar man vedbliver at argumentere fra denne Benævnelse, saa er det et ligefremt Misbrug af dette Ord, som jeg ikke kan tie stille til. Det er min Opfattelse, at disse to Lovforslag, som her ere forelagte om Præsternes Lønning og Præsternes Kaldelse, ikke have nogen logisk Sammenhæng. Det kommer ikke denne Sag ved, hvorledes Præsterne lønnes, og det kommer ikke Lønningsagen ved, hvorledes de kaldes (Modsigelse), ja, da kun i meget lille Grad; den Betydning, som det kan have, er virkelig ingen meget vigtig. Den Maade, hvorpaa Præsterne lønnes, og den Grad af Lønning, de skulde nyde, er først og fremmest et finantzielt Spørgsmaal; det er efter sin Natur et rent verdsligt Spørgsmaal fra først til sidst. Det andet er ganske vist ikke verdsligt, men netop derfor hænger det ikke saa nøje sammen med det første, som Mange synes at ville bringe det til. I Gaar tillod jeg mig at præcisere min Opfattelse af, hvilke de personlige Egenstaber skulde være, som vedkommende Præst maatte være i Besiddelse af for med Held og i Besiddelse af Menighedens Tillid at kunne røgte sin Gjerning. Jeg kan ikke se den nødvendige Sammenhæng, der er mellem Menighederne som saadanne, nemlig som Sognemenigheder med bestemte, afpælede, verdslige Grændser, og saa dette, at Beboerne selv skulde lønne Præsten, for at faae Lov til at have nogen Indflydelse paa, hvilken Person der bliver kaldet. Man vil i den Henseende gjøre mig en Tjeneste, hvis det var muligt logisk og bestemt at paavise, hvilket nøie og væsentligt Sammenhæng der er mellem disse to Spørgsmaal. Jeg tillader mig fremdeles at mene, at nogen saadan findes der ikke, og jeg kan derfor ikke indse, at man ved det ene Spørgsmaals Afgjørelse nødvendigvis skulde tage Hensyn til det andet. Jeg ventur nu ikke, at mine Ytringer i den Henseende skulde have nogen stor Indflydelse, men for min egen Skyld har jeg ikke kunnet lade være at fremdrage dette.

Winther: Jeg vil blot udtale, at jeg altid har været imod, at der fandt et saadant Valg Sted som det, der her er foreslaaet, saa længe

Kirken ikke har faaet sin egen Jorfatning. Jeg skal i øvrigt ikke trætte det høie Thing videre hermed, men kun bemærke, at jeg tror, at den Indflydelse, som gives gennem dette Lovforslag, er meget lille og vil komme til at vise sig at have meget lidt at betyde. Jeg anser det for meget skadeligt, at dette Lovforslag kommer ud, idet det nemlig vil svække den Anstrengelse, som Menighederne ville gjøre for efterhaanden at faae en lovmæssig og virkelig Indflydelse paa deres Præsters Valg. Naar man faaledes i det Mangfoldige sigter Bundsaldet for at faae dette Guldkorn frem, saa maa man virkelig kunne sige sig selv, at Menighedsmedlemmernes egentlige Indflydelse vil blive saa godt som slet ingen. Lader os huske paa, hvorledes det gaar med Besættelsen af Skoleembederne. Der er der jo ogsaa Tale om saadanne tre Personer, og der ser det jo ogsaa ud, som om de vedkommende Beboere i Skolebistrikten havde en større Indflydelse paa Valget; men hvorledes gaar det der? Af hvad der er fremkommet i den senere Tid i de offentlige Blade, ses det jo, at den Mand, som skal afgjøre Valget imellem de tre Personer, meget hyppig tager den, som man ikke har villet have, og som man har troet, at man har været meget forsigtig ved at anføre som Numer Tre. Jeg er overtødet om, at der ikke ved dette Lovforslag vil opnaas nogen virkelig Indflydelse for Menigheden, og altsaa, selv Sagen set fra deres Standpunkt, som ønske, at dette skal blive Tilfældet, kan jeg ikke finde det Nyttige i dette Lovforslag. Min Modstand derimod er imidlertid rettet fra et andet Synspunkt, som jeg flere Gange har omtalt, og jeg skal derfor tillade mig at stemme imod Lovforslaget videre Fremme.

P. G. Olsen: Jeg finder, at det var en temmelig streng Dom, som det ærede Medlem fældede over mig, fordi jeg kom til at fortale mig og sagde 1856 i Stedet for 1858; det var naturligvis en Fortalelse; der staar udtrykkelig her: 1858. For at nu det ærede Medlem, eller det ærede Thing ikke skal tro, at jeg har gjort ham Uret i at sige Noget, som han ikke har udtalt, tør jeg maaske med den ærede Jormands Tilladelse oplæse et Par Linier. Det forekommer mig, at det ærede Medlem udtrykkelig sagde overfor den høitærede Kirkeminister, at disse to Forslag burde behandles sammen. Det ærede Medlem udtalte den Gang — hans Udtalelse findes i Tidenden for 1867—68, Spalte 550. —:

„Derfor vilde jeg ønske, at dette Forslag maatte blive set ganske for sig selv og fremmet af dette Thing som et saadant, uden at sættes i Forbindelse med noget af de andre, det vil da sige, uden at dets Skjæbne bliver gjort afhængig af noget af de Andre Skjæbne.“ Jeg synes altsaa, at det er tydeligt og klart, at det ærede Medlem den